

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Egy hónapra... 80 lej
Negyedévre... 220 lej
Félévre... 410 lej
Egész évre... 800 lej

Egyes szám ára: hét-
köznap 4 lej, vasárnap
5 lej; az okiráltságban
pedig egy lejjel drágább

UJSÁG

Alapította Gombos Ferenc

SZERKESZTŐSÉG
és KIADÓHIVATAL:

Strada Regina Maria (vol.
Deák F.-u.) 35. Telefon 336
Temesvári szerkesztőség
és kiadó: Str. Avram Iancu
(volt Takarékpénztár-u.) 4

FŐSZERKESZTŐ:
DR. PAÁL ÁRPÁDCLUJ-KOLOZSVÁR
XXVII. évf. 142. számFELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. ZÁGONI ISTVÁN

Eckhardt a román megszállás iratait kutatja a legitimistáknál

Viharos interpellációban követelte Az Ujság végleges betiltását. A Peidl-kormányt is román segítség buktatta meg

(Budapest.) Eckhardt Tibor, az ébredők elnöke két interpellációval kavart vihart a magyar nemzetgyűlésen. Az egyikben a főváros törvényhatóságának feloszlását, a másikban Az Ujság végleges betiltását kívánta. Ez utóbbi kívánságát egy hat év előtti írással igyekezett elérni. Ágai Adolfnak, aki Az Ujság felelős szerkesztője, egy aláírást igyekezett felhasználni. Az éles viharos jelenetek között mondotta Eckhardt a legitimista Az Ujságról a következőket:

Eckhardt Tibor: A magyar közvélemény tisztán lát. Akik arra hivatkoznak hogy az Az Ujság ellenforradalmi orgánum, mert legitimista azokat figyelmeztetnem kell arra hogy itt kétféle legitimizmus van. Van egy olyan legitimizmus, amelyet becsületes emberek csinálnak és van egy másik legitimizmus, mondhatnám pince-legitimizmus, amely elsősorban az Az Ujság hasábjain jutott érvényre és amelynek az volt a célja, hogy a legitimizmuson keresztül a mai rendszert buktassa meg.

Hogy mennyire nem érdemli meg az Az Ujság a támogatást és hogy ez a lap mennyire forradalmi volt, annak igazolására felolvassok egy levelet, melyet Ágai Béla, az Az Ujság szerkesztője, a Budapesti Napilap Szindikátusa nevében küldött az akkori miniszterelnöknek, Friedrich Istvánhoz.

Pakots József: A keresztény lapok is benne voltak a szindikátusban!

Eckhardt Tibor: Ez akkor történt, amikor román megszállás volt. Annakidején a budapesti körzetből kikerült lapokat, amelyeket olyan részre irányítottak, ahol nem volt megszállás, mikor a vonat a románok megszálló vonalát átlépte, tűzbe dobták és elégették. Ebből az alkalomból a Budapesti Napilap Szindikátusa...

Pakots József: A keresztény lapok is benne voltak! Maguk is benne voltak!

A szindikátus levele

Eckhardt Tibor: ...Ágai Béla aláírásával a következő levelet küldte a miniszterelnökségre:

„Nagyméltósága Miniszterelnök Ur! A Budapesti Lapok Szindikátusa bejelenti Nagyméltóságodnak, hogy a tegnapi, vasárnap reggel megjelent lapokat Bicskén kidobták a vonatból és nem engedték ezeket tovább vinni. Ezt azzal jelentem, hogy kegyeskedjék azonnal táviratilag vagy telefonon intézkedni, hogy a felháborító visszaélés megtoroltassék, mert ha sürgősen, ma délután öt óráig ez nem toroltatik meg és határozott választ nem kapunk, akkor kénytelenek leszünk az egész esetet még a mai napon a megszálló román csapatok parancsnokságának jelenteni.”

Viharos kavarodás

Ezeknél a szavaknál kitér a vihar. Az egységes párti képviselők körében kiabálnak. A baloldalon Pakots József izgatottan nyugtázza fel helyéről és vallamit kiált Eckhardt felé, de a nagy zajban nem hallani szavát. Amikor a tumultus kissé enyhül, a következő közbeszólások válnak hallhatóvá:

Pakots József: Benne volt a keresztény sajtó is! Minden ujság benne volt!

Ruppert Rezső: Eredeti ez a kézirat? (Nagy zaj). Felkiáltások a baloldalon: Honnan kapta ön ezt a kéziratot?!

Eckhardt Tibor: A kezemből lévő írás másolat ugyan de nem hiszem, hogy Ágai Bélának bátorsága legyen letagadni akkor, amikor az eredeti a miniszterelnökségen van.

Ruppert Rezső: Hogy jutott a hivatalos írás az ön kezébe?!

Györki Imre: Szégyen, gyalázat!

Felkiáltások a baloldalon: Denunciáns! Ez a hivatali titoktartás súlyos megsértése!

Rothenstein Mór: A maguk nevében is irta.

Pikler Emil: Nem mint az Az Ujság szerkesztője irta!

Esztergályos János: A keresztény lapok is felhatalmazták erre! Azok is bent voltak a szindikátusban!

A nagy zaj az elnök többszöri csemetésére végre elcsendesül amikor Eckhardt Tibor így folytatja beszédét:

— A levél így végződik: „Nagyméltóságod is beláthatja, milyen fontos érdek a lapok megjelenése és semmiféle magánakció prédájává nem lehet a budapesti lapokat tenni. Tisztelettel: Budapesti Lapkiadók Szindikátusa. Ágai Béla.”

A levélből éles vita támadt, amelynek során a baloldaltól azt bizonyították, hogy a Friedrich kormány csak úgy jutott kormányra hogy román fegyverek segítségével távolította el a Peidl-kormányt.

Anglia és a garancia szerződés

(London.) Az angol alsóházban tegnap általános érdeklődés mellett kezdődött meg a biztonsági szerződésről szóló vita, melyhez majdnem mindegyik párt tagja hozzászólt.

Chamberlain külügyminiszter felszólalásában feltétlen elismerését fejezte ki a német kormányának azért a kezdeményező lépésért, mellyel a biztonsági szerződés létrehozását elősegítette. Meggyőződése, hogy a német nép és a német kormány őszintén tette meg javaslatait s őszintén szándékozik folytatni a megkezdett tárgyalásokat. Az angol kormány úgy gondolta, hogy kötelezettségeit tisztán a nyugati határokkal kell korlátozni, de a nagyhatalmak ilyen értelmű szövetsége nem irányulhat más államok ellen. A bonyodalmak elkerülése céljából Németországnak be kell lépnie teljes jogú tag gyanánt a Népszövetségbe és el kell foglalnia az őt megillető helyét, hogy a világpolitikában megillető befolyását szabadon gyakorolhassa.

Lloyd George külügyminiszter e kijelentésnél megkérdezte:

— Mi történne a keleti határok erőszakos megtámadása esetén, amelyre vonatkozólag Anglia tudvalevőleg nem vállalt kötelezettséget.

— Ha Németország megtámadná Lengyelországot, — válaszolta Chamberlain — a népszövetségi egyezmény értelmében Franciaország jogosult felépni. Ebben az esetben a nyugati határon is háború keletkezne, de Angliát ebben az esetben is csak az a kötelezettség terheli, amelyet a népszövetségi egyezmény aláírásával magára vállalt.

A konzervatív munkáspárt tagjai is kérdéseket intéztek Chamberlainhez, amelyre az alábbi választ adta:

— A francia-lengyel szövetségi szerződés egy orosz lengyel háború esetén sem ad jogot Franciaországnak arra, hogy német területen katonai jellegtől megfosztott zónán átvonulhasson csapataival.

Az erdélyi magánvasutak ügye

(Bukarest.) Tegnap délután Bukarestben ülést tartott az erdélyi magánvasutak ügyét rendező bizottság, amelyben a magyar kormány egy képviselője is részt vett. A bizottságnak az a célja, hogy a magánvasutak körül keletkezett nézeteltéréseket a nemzetközi jog elve alapján elsimítsa.

Professzor urak!

Ifjú diákok csoportosan érkeztek Kolozsvárra és Erdély hét más kulturális centrumába is. Csoda-e, ha ijedt izgatottsággal, félénken húzódnak meg a nagyvárosnak számukra kijelölt valamilyen csendes szállásain? Csoda-e, ha izgatottságukban olyan sápadtan haladnak végig az utcán, mint akiket nem érdekel a nagyvárosi zajban semmi, nem kapja meg semmi a figyelmüket? Mintha remegve reszketne a megriasztott ifjúi önbizalom a lelkükben, mintha szigorú ítélkezők elé, vádlottak padjára hozták volna fel őket. Egy elkeseredett küzdelemben keresztülvitt törvény szigorát, vagy praktikumát fogják kipróbálni rajtuk. Egy jól ismert iskolapolitika rendszert, változtató törvényének erejét és jelentőségét, amiről javaslat korában azt hallották, hogy nyaktólónak készül a kisebbségi kultúra megszilárdulási törekvései ellen.

Ma a gimnáziumok nyolc városba csoportosított nyolcadik osztályos növendékei odaállanak a félelmetes bizottságok elé. A kérdező és elnöklő, tudást faggató és mérlegelő urak ismeretlenek előttük, de bizonyos, hogy a lelkek félelmét magas fokra emelte a köztudatnak az a hiedelme, mely szerint azokon a padokon azért kell szenvedniök, amiről nem tehetnek: a kisebbségi mívtól. Az iskolák, amelyek az életnek a törvényben emelt ugródeszkáig odaadó szeretettel vezették el a gyermeket, bizonyára ellátták megnyugtató és bátorító utra-
valóval s ennek dacára azt hiszik felhozott ifjak, hogy itt nekik szenvedniök kell. Hiszen, ha így volna is, a szenvedés még nem jelent sem nyomorúságot, sem megalázottságot. Szenvedni lehet büszke önbizalommal és könnyed öntudattal is. A törvény legkeményebb paragrafusait is emberek kezébe teszi le a végrehajtás. Az életre készült zsenge ifjuság nem a politikaszülte törvény rideg betűivel, hanem emberekkel áll itt szemben, kiknek élethivatása szintén a pedagógia.

Mindnyáján emberek vagyunk és mindnyájunkban él az emberi szolidaritás érzése, nem szabad feltételeznünk, hogy mellékes indulatokból éppen most és éppen azok feledkezzenek meg, akik nevelő hivatásukról és pedagógiai lelkiismeretességükről fognak most bizonyosságot tenni. Ha tulkevény a törvény, megértő emberek érző szívének melegen felnyúlhat. Ha sujtó korbácsnak szánta volna valaki, akkor is a nevelő hivatás kezében a felemelő simogatás szeretetével olvadhat. Ha azt kell megmutatni, hogy a rendszerváltozás tendenciája nem a világszerte szétfutott hír szerinti megszenvedtetés, hanem valami magasabb cél, akkor erre alkalom és mód kínálkozik ma és a következő napokon a vizsgáztató bizottságok számára.

Egy kérdésünk van ma a bizottságok tagjaihoz:

— Professzor urak, az Önök munkájától várjuk és ebben keressük a feleletet az aggó, de reménykedni akaró kérdőjeleinkre: mit higgyünk?

Es egy szavunk van a politika viharainak hatása alatt megriadt ifjainkhoz:

— Ne félj!

Itt is meg kell mutatni, hogy milyen mérvű az emberi értékek, amit nem homályosít el semmiféle politika s amiből levizsgáztat majd amugy is az élet. A ma kezdődő vizsgához megértő professzorokat, a későbbiekhez szerencsét kívánunk, de ti a tudást és tudásvágyat hozzátok.

Ausztria Franciaországhoz közeledik

A Németországhoz való csatlakozás csak középeurópai változás esetén lehetséges.
Fordulat előtt Ausztria külpolitikája

(Bécs.) Ausztria eddigi külpolitikájában, amely tudvalevőleg a Németországhoz való csatlakozást erőszakolta, váratlan fordulat állott be. A külföldi sajtó ugyanis élénk kommentárokkal kíséri azt a tényt, hogy Mataja osztrák külügyminiszter Párisba utazott. Politikai körök szerint Mataja párisi útja azt is jelentheti, hogy Ausztria francia orientációt keres.

E feltevésnek figyelemreméltó alapot szolgáltatnak egyrészt az osztrák külügyminiszter utazásáról érkező hivatalos jelentések, másrészt az osztrák sajtó magatartása. Párisi jelentések szerint ugyanis Mataját nagy ünnepek kerekében fogadják Franciaországban. A javában folyó párisi világkiállítás osztrák pavillonjában fényes estélyt rendeznek, amelyen Painlevé és Briand is megjelennek, sőt beszélni is fognak. A külföldi sajtó ezt a tényt rendkívüli fontosságúnak tartja abból a szempontból, hogy Franciaország örömmel fogadja Ausztria közeledését.

Figyelemreméltó a bécsi sajtó állásfoglalása is. A nagyobb lapok egyhangulag megállapítják,

hogy Ausztriának Németországhoz való csatlakozása ebben a pillanatban lehetetlenség. Németország maga nem is ért egyet ezzel a tervvel, mert egyéb szándékait keresztezné. Középeurópai tiltakozásra van szükség ahhoz, hogy a csatlakozás kérdése aktuálissá válhasson, ami csak akkor következhetik be, amikor nyugati hatalmak is kénytelenek lesznek beletrörödni Ausztria szándékainak keresztülvitelébe. Ma azonban az a helyzet, hogy lármás tüntetéseket rendezni a csatlakozás érdekében sem Ausztriának, sem Németországnak nem válik jávára.

Az angol alsóházban Chamberlain foglalkozik ezzel a kérdéssel. Legutóbbi beszédében kijelentette, hogy a jelen pillanatban egyik kormánynál sem aktuális Ausztriának Németországgal való egyesítése. Ez csak a versaillesi, vagy a saintgermaini békeszerződés megfelelő cikke alapján induló akció eredménye lehetne. Akik ebben a pillanatban határkérdéseket vetnek fel, azok csak a dolgozni akaró nemzetek nyugalmát zavarják fel.

Ma kezdődnek az érettségi vizsgák

A bizottságok elnökei megnyugtató kijelentéseket tesznek. Hogyan válik be az új törvény a gyakorlatban

A közoktatásiügyi miniszter rendelteté értelmében Erdély területén nyolc városban tartják meg az érettségi vizsgálatokat, melyeken első ízben kerül gyakorlatba a baccalaureatusról szóló törvény. A vizsgák állami bizottságok előtt folynak, melyeket a miniszter már ki is nevezett. A vizsgálatok rendjéről úgy az egyes intézetek, mint az érdekelt szülők és tanulók tájékozatlanok. Munkatársunk felkereste Candrea Vasiliu tanárt, a kolozsvári vizsgáztatóbizottság egyik tagját, aki munkatársunknak a következőket mondotta:

A vizsgák szigorúságáról annyira túlzott hírek kerültek forgatásba, hogy nem csoda, ha a vizsgálat előtt álló növendékek meg vannak rémülve. Pedig ezek a vizsgálatok korántsem olyan szigorúak, mint ahogy azt egyes körök feltételezik szeretnék. A Kolozsváron vizsgáztató első számú bizottság összehívásában változás állott be, amennyiben először nem G. Mihailu, hanem Spacu tanár lesz. Ami a vizsgálatok időpontját illeti, a törvény ezt június 26-ára írja elő. Ezt megelőző napon, június 25-én közölték a növendékekkel csoportbeosztásukat.

Az érettségi vizsgálatok lefolyására vonatkozólag a vizsgáztatóbizottság tagjai tegnap délelőtt megbeszélést folytattak, melynek eredményeképpen a vizsgálatok sorrendjét a következőképp állapították meg:

Az írásbeli vizsgálatok a Baritiu gimnázium Malom ucai helyiségében 26-án kezdődnek meg. A baccalaureatusra jelentkező 153 tanulót öt csoportba osztották fel. Az első csoportba a Baritiu-gimnázium, a második csoportba a román katolikus és izraelita főiskola, a harmadik csoportba a Marianum, a református leánygimnázium és az izraelita leánygimnázium, a negyedik csoportba az unitárius gimnázium és végül az ötödik csoportban a református gimnázium növendékei vizsgáznak.

Az írásbeli vizsgálatok délelőtt kilenc órától tízenegyig és délután háromtól ötig tartanak két napon keresztül. Ezután két napos szünet következik, mely idő alatt a bizottságok a dolgozatokat bírálják meg. Ennek megtörténte után kerül sor a szóbeli vizsgálatokra, melyeknek időpontja a vizsgázó diákok számától függ. A kolozsvári vizsgáztató bizottság két csoportra oszlik: az egyik a Baritiu-gimnáziumban lesz, a másik a román állami gimnáziumban. Az első elnöke Spacu, a másodiké Bogdan Duica egyetemi tanár lesznek. A bizottság vidéki tagjait a Căminul Studențesc-ben szállásolták el. A vidéki iskolák növendékei, akik a kolozsvári vizsgáztató bizottságokhoz lettek beosztva, tegnap érkeztek be Kolozsvárra s a bizottság a helybeli iskolák internátusaiba készített számukra szállást. Különleges helyzetűket szemelkötve tartva, elsősorban is a vidéki tanulók kerülnek a vizsgáztatóbizottság elé.

Az érettségire jelentkező növendékeket a tegnap délelőtt hívták össze. A bizottság tudomására hozta az érettségire jelentkező növendékeknek, hogy az írásbeli vizsgálatokon szabad szótart használniuk. Az írásbeli vizsgálatokat úgy osztották be, hogy min-

den iskola külön teremben nyer elhelyezést. A vizsgálatokat kísérő nagy érdeklődésre való tekintettel, melyet az érettségi vizsgálatokról szóló törvény parlamentári vitája csak felfokozott, Spacu professzor a sajtó számára a következőképpen nyilatkozott:

— Pontosan a törvény értelmében fogunk eljárni s túl nagy igényeket nem támasztunk a növendékekkel szemben — mondotta Spacu. — Nem fogunk szubtilis dolgokba bocsátkozni, hanem inkább a tanuló általános ismeretkörét vesszük tekintetbe. Ami a kisebbségi növendékek román nyelvi és irodalmi ismeretét illeti, azt fogjuk elsősorban figyelembe venni, mely mértékben fordítottak gondot az államnyelv megtanulására. A román irodalomból természetesen nem várhatunk annyit tőlük, mivel ők inkább saját irodalmukat olvassák. Felfelé nem ocsen ok, az érettségi vizsgálatok is ugyanaz a jellegűek lesz, mint az eddigi vizsgálatok.

A bizottság másik részének elnöke, Bogdan Duica egyetemi tanár a következőképpen nyilatkozott:

— Álláspontom az, hogy a jeleltetknél értelmiségüket és általános ismeretüket kell elsősorban megállapítani. Eppen ezért mindegyik tanulónál egyéni próbát igényel a vizsga. Mivel az érettségi törvény életbeléptetése óta ez lesz az első gyakorlati vizsgálat, igyekeznünk fogunk tanúbizonyságot tenni arról, hogy ezek a vizsgálatok hasznosak s nemcsak a tanulók zaklatását szolgálják, mint egyesek hiszik. Egyébként a végrehajtási utasítás is arról tesz tanúbizonyságot, midőn azt mondja, hogy „felhívom a bizottságok figyelmét arra, hogy a kisebbségi tanulóktól ne kívánják a román nyelv és irodalom ismeretét olyan mértékben, mint a román anyanyelvűektől.” Ebben az értelemben járunk el. Az a felháborodás, ami az egyházak részéről megnyilvánul a javaslattal szemben, ami a kedélyek felhígulását is eredményezte, véleményem szerint csak amiatt történt, mert az egyházak autonóm vizsgáztatási joguknak megsértését látják benne. Az érdekelt növendékeknek és szülőknek azonban amiatt igazán nem kell nyugtalankodniuk.

Vánjuk, hogy a megnyugtató kijelentéseket igazolni fogja-e a vizsgák megnyugtató eredménye.

**NAPERNYÖK,
FÉRFI- ÉS NŐI ESERNYÖK
A LEGNAGYOBB VÁLASZTÉKBAN**

D E N E S

**ÁRUHÁZÁBAN SZEREZHETŐK BE.
CALEA REGELE FERDINAND
(WESSELÉNYI-U.)2.
TELEFON 591.**

A munkásinternacionálé titkára Kolozsváron

Amsterdam hívei folyton szaporodnak

— Az Ujság tudósítójától —

Kolozsvár munkás társadalmának tegnap kimagasló vendége volt. Keleteurópai körutjában Kolozsvárra érkezett Sassenbach, az amsterdami munkásinternacionálé titkára, aki azért jött, hogy informálódjon a II. internacionálé keretében tartozó munkások szervezkedési szabadságáról és egyúttal beszámoljon az erőgyarapodásról. Sassenbach Lengyelországban kezdte meg körutját s folytatta Romániában. Tegnapelőtt még Bukarestben volt s tegnap már Kolozsvárra hozta a világ munkásainak szolidaritása. A vendéget a kolozsvári munkásság minden külsőség nélkül fogadta. Az Építőmunkások Otthonának földszinti, vörös szegfűkkel díszített termében gyűltek össze a kolozsvári és vidéki munkásság képviselői. Fluera elnök rövid megnyitó beszéde után, melyben a vendéget üdvözölte s a romániai munkásság érdekében kifejtett fáradozásait ismertette, Sassenbach emelkedett szólásra. Az amsterdami internacionálé kiküldöttje deressedő fajú, erős fizikumu, inkább nyárszolgár, mint munkásvezér külsejű férfi. A halgatónak sem hinne, hogy millió és millió munkás sorsának irányítása van kezében.

Beszédét a második internacionálé helyzetének ismertetésével kezdte meg. Megemlítette, hogy míg a szakadás előtt az internacionálának 22 millió tagja volt a világ minden részében, a szakadás után a tagok száma 18 millióra apadt le. Azóta azonban a létszám folyton emelkedik és az utóbbi időben bekövetkezett az a régen várt helyzet, hogy Moszkvától hívei elpártolnak, Amsterdam hívei pedig folyton szaporodnak. Részletesen beszámolt az egyes országok munkásságának szervezkedési lehetőségeiről és megjegyezte, hogy sehol sem görditenek olyan nagy akadályokat a munkásság szervezkedése elé, mint éppen Romániában.

Ismertette a moszkvai internacionálé taktikáját.

— Belátták már a kommunisták is, — mondotta — hogy a munkásságot helytelen irányba vezetik. Ennek bizonyítéka, hogy míg két év óta állandóan gyalázkodó átiratokat intéztek Amsterdamhoz, a legutóbbi időben már olyan hangú megkeresést kaptunk, amelynek hangja sokkal mérsékeltebb, úgy hogy erre már lehet válaszolni. Beszéde végén kitartásra buzdította a romániai munkásságot, mert a világ munkássága nagy fontosságot tulajdonít Európa keleti sarkában levő munkásság összetartásának.

Sassenbach titkár beszámolója után Hofer, a vas- és fémmunkások szindikátusának titkára ismertette az egyes csoportok helyzetét s azután vita indult meg, mely a késő délutáni órákba nyúlt be.

Oceánjáró hajók a Dunán

(Budapest.) A Nemzetközi Dunabizottság kérdést intézett az érdekelt államokhoz, hogy hajlandók e hozzájárulni ahhoz a tervhez, amely meg akarja nyitni a Dunát a nagy tengeri hajók számára. E terv megvalósulása esetén Kelet- és Középeurópa közvetlen bekapcsolódna a világforgalomba. A megvalósításhoz szükséges pénzt a dunai államok közösen teremtenék elő. Magyarország rendelkezésre bocsátaná a szükséges tervek, amelyeket még a világháború előtt elkészítettek. Ezek a tervek főként a Dunának s a Vaskapunál szükséges kimélyítésére vonatkoznak. A Dunabizottság hajlandónak mutatkozik a Népszövetségtől is kölcsönt kérni ennek keresztülvitelére. Amennyiben a Népszövetség erre nem hajlandó, úgy egy magánkonzorciumnak engednék át a terv megvalósítását 50 éves koncesszió fejében.

Pasics állapota válságos

(Belgrád.) A megnyugtató hivatalos jelentések ellenére erősen tartja magát az a hír, hogy Pasics állapota válságosra fordult. Jugoszlavia politikai élete rendkívül élénk, aminek magyarázatát Pasics súlyos állapotában látják. Ugyalászik, hogy a kormány egész komolyan számol Pasics halálával.

Elkészült a mezőgazdasági kamara választói névjegyzéke

A jogosultak ne mulasszák el felvételüket ellenőrizni

Kolozsvár városi tanácsa egy heti késéssel hétfőn küldte át a járásbíróshoz a mezőgazdasági kamara kolozsvári választóinak a névsorát. A kimutatást már csütörtökön kifüggesztik és a törvény intézkedéseinek megfelelően tizenöt napon belül az érdekeltek bejegyzés, vagy törlés céljából felszólalhatnak.

A választólista összesen háromszáztizenkilenc választójoggal rendelkező egyént sorol fel, kiknek majdnem fele, számszerint száznegyvenöt magyar nemzetiségű. Az első kerület öt szavazója közül négy magyar, a második kerület harminchat szavazótagja közül huszonnégy magyar, a harmadik kerület negyvennégy tagja közül harmincnyolc, negyedik kerület negyvenkilenc választója közül huszonhat, az ötödik kerületi tizenöt választó közül kettő, a hatodik kerület százhatvan szavazója közül pedig tizenegy magyar nemzetiségű.

Saját érdekükben cselekszenek gazdáink akkor, ha a járásbíróshoz kifüggesztett választói listát megtekintik, amennyiben a névjegyzékből kimaradtak volna, törvénybiztosította panaszzogukkal élnek. Itt ismételt megírjuk, hogy a törvény szerint választói joggal rendelkező mezőgazdák és állattenyésztők, továbbá azok a bérlők, akik legalább tíz hektár kiterjedésű birtokon mezőgazdaságot, vagy állattenyésztést folytatnak, azok a méhészek, gyümölcsstermelők, kertészek és szőlősgazdák, akik akár mint birtokosok, akár mint bérlők legalább egy hektárnyi helytel rendelkeznek, azok az erdőtulajdonosok, akik legalább öt hektár erdőseget birtokolnak, azonkívül a mezőgazdasági, erdőszeti, állatorvosi főiskolák végzettjei, a mezőgazdasági, erdőszeti és állattenyésztési jellegű egyesületek, melyeknek annyi szavazatuk van, ahány taggal rendelkeznek. Ebben az esetben azonban a képviselt tagok egyénenként nem szavazhatnak.

Elnémitott hanghullámok

Leszerelték Maksai mérnök rádió-állomását

— Az Ujság tudósítójától —

Amerikában nyilvános parkokban a dadák rádiókoncertekkel szórakoztatják a járnai tanuló csöpségeket. Angliában a kikötőmunkások, amíg hajókra cipelik a zsákokat, az ördögös rádió segítségével operaelőadásokat hallgathatnak és Németországban a paraszt úgy feji a tehenet, hogy fülén van a rádióhallgató készüléke. Nálunk pedig a parlament csak a legutóbbi napokban szavazta meg a rádiótörvényt. Kissé tehát hátra vagyunk.

Azok között, akik Romániában a rádió hódító bevonulásáért dolgoztak, Maksai Áron kolozsvári mérnök áll első helyen. Verekedett a törvénytervezet elkészítéséért, később a módosításáért s ő volt az, aki másfél évvel ezelőtt Kolozsváron a rádióklubot megalakította. Mindezek felül Maksai nagy buzgósággal végezte azt is, hogy az iparmúzeum egyik szobájában rádiókészüléket állított be és a Malomuccai ipariskola és iparmúzeum két legmagasabb pontját antennával összekötve, tanítványainak szemléltetően is bemutatta a rádió működését. Kolozsváron legelőször Maksai fogta fel a levegőben kóválygó elektromos hanghullámokat s az ő készüléke volt az első Kolozsváron.

A kulturális és technikai fejlődésnek ez a nagy buzgósága azonban még az állami monopóliumok rendszerébe ütközik. A postaigazgatóság többször felhívta Maksait, hogy az antennát szerelje le, mert Romániában csak a postának van joga felfogni a hullámokat. Maksai a bürokratikus felhívásokat egyelőre válasz nélkül hagyta s a magasabb állami hatóságoknál kívánta elintézni ezt a kérdést. Elvégett a közeli napokban Bukarestbe utazott, hol a bukaresti rádióklubokkal való összeköttetést is megszervezni akarta. Mig Maksai Bukarestben időzött, az alatt a postaigazgatóság hozzáintézett felhívásainak is lejárt a határideje s végrehajtás alá kerültek a válaszolatlanul maradt felhívások.

A postaigazgatóság intézkedésére szerelők jelentek meg az iparmúzeumban és az anten-

nát, a tudomány diadalának ezt a nagy szimbólumát, leszerelték. A hanghullámok így elnémultak. Hihető, hogy csak rövid ideig tart a némaságuk, mert végtére még az antenna helyül kiválasztott ipariskola és iparmúzeum in-

tézménye is bizonyítja, hogy kulturális és közgazdasági magasabb érdekek szolgálatába kívánták itt állítani a rádiót. Ezek a közérdekek nem lehetnek ellentétben az állam hivatalos érdekeivel.

Az olaszok kivonultak a marosvásárhelyi Agrár Takarékpénztárból

A régi részvényesek mozgalmának eredménye. Fordulat a közgyűlés előtt

— Az Ujság marosvásárhelyi tudósítójától —

A marosvásárhelyi Agrár-Takarékpénztár, a Székelyföld nagy pénzintézete tudvalevőleg az olasz Romcomit érdekkörébe került évekket ezelőtt, megszerezve a részvények többségét. A marosvásárhelyi és székelyföldi érdekek ellentétbe kerültek a részvénytöbbséget képviselő bankigazgatási tendenciákkal s amint már ismertettük, a részvénykisebbség érdekelteit minden erőfeszítést igénybe véve, mozgalmat indítottak, hogy ezen a helyzeten változtassanak.

A bank részvénytársaság közgyűlését most péntekre hívták össze s e közgyűlés rendkívül nagy érdekességűnek ígérkezett. A marosvásárhelyi és székelyföldi érdekeltségek Bernády György dr. képviselőt bízták meg a tárgyalásokon való képviselőtükkel és jól előkészített mozgalmat szerveztek. A harc a közgyűlésen kiéleződött volna, a közgyűlés előtti napon azonban létrejött az a megállapodás, amelynek rendkívüli a jelentősége. A megállapodás értelmében a Romcomit kivonul a vásárhelyi Agrár-ból és egész érdekeltségét, a részvényeknek többségét átadja egy marosvásárhelyi tőkecsoportnak, amelynek élén Bürger Albert és Tischler Márton állanak. A pénzintézet lemondott igazgatósági tagjai természetesen visszamennek a bankba, amely így visszanyerte azt a gazda-

sági jelentőséget, amit a Székelyföldre régen jelentett.

A Romcomit kivonulásával minden összeköttetés megszakadt a vásárhelyi és temesvári Agrár-takarékpénztárak között, habár a megállapodásnak békés színt adtak azzal az írásbailag foglalt kijelentéssel, hogy fentartják a bankári összeköttetést továbbra is. Ennek a kijelentésnek, érdekeltség hiányában, nincsen különösebb kötelezettsége. Balla Hugó megszűnik a marosvásárhelyi Agrárnak is igazgatója lenni. A kolozsvári fiók sorsáról és hovatartozásáról még nem nyilatkoznak, de e vásárhelyiek ragaszkodnak hozzá.

A Bernády György és Bodor Pál igazgató álláspontja s akciója ezzel teljes, sőt várakozáson felüli eredményt ért el, aminek híre Marosvásárhelyen nagy megnyugvást keltett. A vásárhelyiek örömmel beszélnek arról, hogy sikerült végképpen megakadályozni azt a törekvést, mely a tizenkétmillió vásárhelyi Agrárt a hatmillió temesvári pénzintézetbe igyekezett beolvasztani. A mozgalom rendkívül szívós volt és Erdély pénzintézeti köreiből szenzációként tárgyalják az eredményt. A pénteken összeülő közgyűlés így minden vihar nélkül, ünnepélyesen fog lezajlani.

Magyar kalandor a kínai felkelők között

Letartóztatták a párisi kínai kommunisták vezérét. Európa kérjen bocsánatot Ázsiától

(London.) Kína a felizgatott népindulat borzalmas kitöréseit mutatja napról-napra. A beérkezett jelentések szerint a sztrájk, a bojkott tovább tart, mindenünnen katonaság, fegyveres felkelők áramlanak az idegen negyedekkel bíró városok felé.

Fu-Kingban az American Oriental Bank igazgatója a bank egész készpénzkészletével megszökött. Már régebben beszéltek arról, hogy az igazgató a kínai felkelőkkel tart és köztudomású volt, hogy jóbarátja Vu-Pei-Fu tábornoknak, aki Közép-kína egyik leghatalmasabb, a lázadókat támogató vezére. Azonnal parancsot adtak ki a sikasztó bankigazgató üldözésére, akit izgalmas hajszá után sikerült is Tibet határára elfogni. Elfogatásakor barátjára, a tábornokra hivatkozott és szabadonbocsátását követelte. A legérdekesebb az egész ügyben, hogy a bankigazgató nem más, mint a hírhedt magyar kalandor, Trebitsch Lincoln, aki a Kapp-pucsból is szerepelt és a Matteotti-gyilkossággal kapcsolatban is emlegették a nevét. Egy idő óta nem hallottak magáról. Ugy látszik, hogy Kinába tette át a működése színhelyét, ahol bankigazgató és a kínai fölkelővezér bizalmas embere lett, míg most szökése véget nem vetett kínai karrierjének, ha csak hatalmas barátja nem fogja kimenteni szorult helyzetéből.

Ugy látszik különben, hogy az egész kínai mozgalom csak a felszínen való megjelenése annak a diplomáciai munkának, amit a Kinában érdekelt államok egymás ellen folytatnak. Erre vall legalább is Chamberlainnak egy, az angol alsóházban elmondott interpellációra adott válasza, amelyben az angol külügyminiszter kijelentette, hogy bizonyítékok vannak a kezében arról, hogy a kínai mozgalmat egy másik állam szervezi.

Párisi jelentések szerint az ottani rendőrségnek sikerült letartóztatni Jen-Csung-Sient, a párisi kínai kommunisták vezérét, aki vasárnap egy kínai diákcsoport élén behatolt a kínai követségre és ott a követet egy, a felkelőkkel rokonszenvező nyilatkozat aláírására kényszerítette.

Ebből a tényből is megerősítést nyer az a már régen hangoztatott nézet, — amire különben minden valószínűség szerint Chamberlain

nyilatkozata is céloz — hogy a kínai forradalom a szovjet rendezésében lefolyó újabb kísérlet a világforradalom megindítására, amelylyel — az európai hiábavaló fáradozás után — most Ázsiában próbálkozik a moszkvai kormány.

Az angol alsóház napirendre tűzte a kínai kérdés vitáját. Pekingi jelentés szerint a kínai külügyminisztérium két jegyzéket nyújtott át a külföldi diplomácia képviselőinek. Az elsőbe felvetették a Sanghaiba küldött kínai delegátusoknak a bonyodalom szabályozása megformulázott követeléseit. A bizottság kártérítést, az európai hatóságok részéről bocsánatkérést, a sztrájkolóknak a munkába való visszafogadását követeli. A második jegyzék a szerződések felülgészítését kívánja.

— A bánási képviselők szolidárisak a prefektussal. Bukarestből jelentik: Costea temesvári prefektus nagy feltűnést keltő ügyében újabb fordulat állott be. A bánási képviselők kijelentették, hogy szolidárisak Costeával és kihallgatáson jelentek meg Bratianu miniszterelnöknél, akit arra kértek, hogy Costea prefektus lemondását ne fogadja el s az ellene indított hajszában ezáltal is szolgáltatasson elégtételt.

— Husz halottba került a leghíresebb bolgár bandavezér kézrekerítése. Szófiából jelentik: A hírhedt bolgár bandavezér Ganefet sikerült a bolgár csendőrségnek áralmatlanná tenni. A cirkáló csendőrök egy falu közelében véletlenül bukkantak rá a bandavezérré és kilenc társára, akik azonnal erős tüzelést indítottak meg, amire viszont a csendőrök kézigránátokkal feleltek. A harcban elesett maga a rablóvezér és nyolc társa, a kilencediket pedig hadközlőval szállították. A csendőrök a harcban tíz embert veszítettek.

ÁLLJ

Sorsod parancsa ez: még ma venned kell villasorsjegyet 200 lejért
A SIROCCO-HIRDETŐNÉL
Cluj, Strada Regina Maria 14.

Hat hónap alatt négymillió lejt kell Kolozsvárnak fizetnie a vizért

Megszűnnek a délutáni vízelzárások

— Az Ujság tudósítójától —

A kolozsvári vízmű kibővítése örövendesen halad előre. Sikert a vízmű igazgatóságának a kibővítés pénzügyi akadályait elhárítani. Az ősszel megkezdett munkálatok első része befejezettnek tekinthető s ennek következményeképpen az üzem vízellátási képessége annyira emelkedett, hogy a fogyasztást ki tudja elégíteni.

Tegnap délelőtt a városi tanács megbízottai számbavették az eddigi munkálatokat. A kibővítési tervnek megfelelően új kutakat iktattak be, új szivattyúkat szereltek fel s részleges kibővítésnek is meg van az eredménye, hogy a vízmű szolgáltatási képessége napi 3000 köbméterrel, harminc százalékkal emelkedett. A termelésnek ez az emelkedése lehetővé teszi, hogy a jövő hét közepétől kezdve megszűnjek

nek a délutáni vízelzárások. A jövő héttől kezdve tehát Kolozsváron állandóan, az egész nap folyamán lesz víz.

A kibővítés második szakasza, a fővezető csövek kiserelése most kezdődik. Az igazgatóság két és félmillió lejt értékben megrendelte a fővezető csöveket. Ahogy megérkeznek, haladéktalanul megkezdődik a régi csövek kiemelése. Két hónap alatt a kiserelést is el lehet végezni s mielőtt ez befejeződik, nagyobb lesz a víznyomás s így a város magasabban fekvő részei és a négyemeletes házak is el lesznek látva bőven vízzel. A kibővítési munkálatok rengeteg pénzbe kerülnek s ezért hat hónapon belül négymillió lejt kell a fogyasztóktól beszednie a városnak.

Elfogták Erdély legnagyobb betörőbandáját

Két nagyvárad detektív szerencsés fogása Kolozsváron

(Kolozsvár.) Szerencsés fogást csinált a nagyvárad *Borodí-detektívcsoport* *Serecianu és Kovács* nevű detektívje Kolozsváron. Őt elszántképp embert szállítottak be a központi rendőrségre tegnap délelőtt, egész Erdély öt legravaszabb és legelszántabb betörőjét.

Még 1922-be történt, hogy *Timár József*, *Rostás Gyula*, *Rostás György* és *Kolompár Róza* rovottmultu betörők kiszabadultak a debreceni fegyházból. A három illusztris férfi már azelőtt reményteljes tervek fonalát szőtte ki a szabaddalás napjait megarányozandó — s midőn újra szabaddá váltak, ezeknek megvalósításához is fogtak. Minden különösebb akadály nélkül jöttek át a magyar határon s ezzel vette kezdetét a fel nem derített, rejtélyes betörések, zsebmetészek, besurranásos lopások erdélyi korszaka.

A kisebb zsebmetészeket, vásári tolvajlásokat nem is számítva, — felderítetlenül maradt *Krausz Zsigmond* nagyvárad pezsgőgyáros lakásán elkövetett betörés, midőn 150,000 lejt értékű ruha tűnt el, más értékes tárgyak kíséretében. Nem sokkal erre rá *Kovács Antal* várad ékszerész is 200,000 lejt értékű ruháinak eltűnését észlelte feltört szekrényeiben: s a ruhákkal együtt tűnt el 39,000 papírmárkája, valamint tizenhárom darab tizkoronás aranyérme is. A többrendbeli álkülsős betörések között *Hartmann* mészáros-mester, *Almássy* mechanikus, *Leitner* vattagyártulajonos várad és aradi lakosok ügyei maradtak felderítetlenül.

Nagyváradon a Zöldfa-uccában történt száz-ezer lejes betörés kapcsán indult meg új erélylyel a régen folyamatban levő nyomozás. A két várad detektív éjet nappallá téve dolgozott. Munkájuknak eredményeként megállapították, hogy a tettesek cigányok, akik a nagyvárad határban rejtőzködnek. Megindult a hajsz.

Ugyátszik a banda megneszelte a dolgot. Két külön működő orgazda-szervezetük leadta a rádió-riadót: meneküljtek!

— Két szekérrel s öt lóval indult neki vásárnap éjjel a diszes társaság Kolozsvárnak. A két detektív nyomukban robogott a bukaresti gyorsal. Három megfeszített munkájuk nap következett ezután. Szerdán délelőtt sikerült a banda néhány tagját lecsipni. Csütörtökön délelőtt pedig mindnyájan lakat alá kerültek.

A komplett banda kilenc tagból állott: *Timár József*, *Sándor* és *Pista* (az utóbbi kettő Nagyváradon van biztos lakat alatt), 22—24 éves rovottmultu betörők, aztán *Rostásék*: *György* és *Gyula*, az „ezüstpipás” cigánylegények, szeretők *Kolompár Róza*, *Lakatos Róza*, az „értékesítők” pedig *Szabó György* és *Lakatos Antal* voltak.

Elfogatásukkor a bandavezér *Timár József* né

háromszázezer lejt, tizenhárom tizkoronás aranyat, 39.000 német márkát és különböző aranyórakat találtak.

Valószínűnek látszik az is, hogy a banda téli lakhelyén, a nagyvárad körösparti kanálisok mélyén, sok mindent fognak találni. Orgazdáik még nincsenek összegyűjtve teljes számmal, de Kolozsváron is voltak affiliációik. Eddig négyet csíptek el, neveiket a nyomozás érdekében nem közlik. Érdekes, hogy a banda férfi tagjainál töltött revolverek voltak és ennek dacára nem használták letartóztatásukkor.

ERDÉLYI KÖNYVEK

Berde Mária: Szent szégyen. (Regény. Az Erdélyi Könyvtár kiadása Marosvásárhely.) Nagyön hétköznapi, nagyon sovány mese, kizárólagosan asszonyi szemmel meglátva: egy kisvárosi intelligens, uri leány, aki szép, de szegény, elbukik. A csábító természetesen gazdag és előkelő apának fia, aki a felelősség elől egyszerűen (és sablonosan) félrehúzódik, sőt egészen eltűnik szemünk elől. Az elbukott leány eleinte titkolózik, később azonban anyja reásejt a titokra és a leány megerősíti vallomását az anya sejtéseit. A gyerek külföldi szanatoriumban születik meg, — senki itthon nem tud róla és a cél, hogy ne is tudjon soha. Azonban a fiatal anya, — aki filozófus és szociológus is, — hosszas lelki tusakodás után rájön, hogy neki tulajdonképpen igazsága volt, de a világ, a társadalom igazságtalansága, ödszága stb. okozza, hogy szegénynek tartassék az, ami a legszentebb: anyaság, ha formája törvénytelen is. Erre az igazságra ráeszmélvén elhatározza, hogy gyereket megtartja és nyíltan szembeszáll az előítélettel. Sőt sikerül meggyőznie igazságáról anyját és orvos bátyját is. Elhatározzák, hogy igenis visszaköltöznek a kisvárosba, viszik a gyereket, dacolnak a társadalom korlátozottságával és viselik a — Szent szégyent.

Ez a mese. Történés alig van benne egy regényre való. A tendencia tulzott, úgy egyik, mint másik oldal felé. És a regény legfőbb hibája éppen az, hogy a tendencia kiélezése kedvéért íródott. Olvasás közben állandóan érezzük, hogy a gondolkodó asszony szól hozzánk, aki az érveket és ellenérveket úgy csoportosítja, hogy a végén neki legyen igaza.

De e hibája mellett művészettel építette fel regényét *Berde Mária*. És bevallom, hogy talán elfogult vagyok, amikor akár a mese szegénységét, akár a tendencia kiélezését egyáltalában hibának tartom. Lehet, hogy én vagyok ösdi, amikor egy regény legfőbb tulajdonságának a mesét tartom, amikor a regényről azt követelem, hogy első sorban meséljen nekem, történetet mondjon el, embereket mozgasson és ő maga — minél kevesebbet magyarázzon. Lehet, hogy nincsen igazam, amikor azt kívánom, hogy az események, a történetek hozzák ki a tanulságokat,

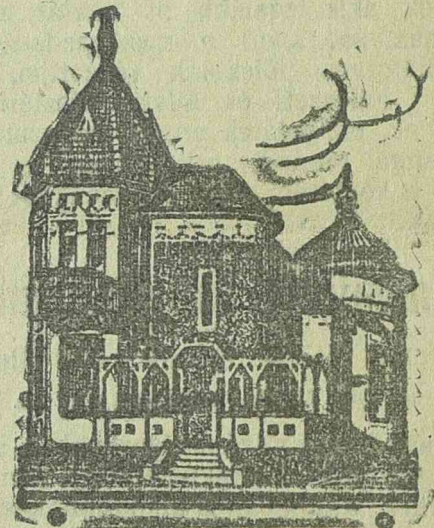
és a tanulságokért készüljön egy mese. Lehet, hogy *Berde Mária* van igaza!

Azt azonban vallom, hogy ez a pusztán belső történetből, lelkiismeretéből alkotott regény érdekes, még ha néhol fárasztó is és eltekintve néhol felesleges és tulzott ismétlésektől, lebilincselő olvasmány. A „Szent szégyen”-t érdemes volt megírnia *Berde Mária*nak, érdemes volt kiadnia *Révészéknek* és nagyon hasznos lesz elolvasni mindenkinek. K. K.

Pálfi Gyula *Irén: Ragyogó Kovács István.* Az irónó régebbi elbeszéléseinek sorozata, melyet a közös főalak fűz össze és a közös levegő: Szeged tanügyi világának levegőben. Ragyogó Kovács István egyik legszebb parasztfigurája *Pálfi Gyula*nak: öntudatos, intelligens, erős, színes beszédű alakját kedvvel rajzolja az irónó hol erről, hol amarról az oldaláról és mindig plasztikusan. Egészben véve kedves zsánerképek ezek a falu háboru utáni világából, nem nagy igényűek, de magukat szívesen olvasatják. És azt hisszük, ez volt a könyvsorozat célja is, tehát a célnak megfelel: irodalmi értékű és mégis népszerű olvasni valót ad.

Az „Ujság” házat sorsol ki előfizetői között

Külföldi nagy lapok mintájára az „Ujság” is elhatározta, hogy olyan kedvezményben részesíti előfizetőit, amellyel közülök a szerencsések állandó értékű anyagi előnyhöz juthatnak. Amellett tehát, hogy az „Ujság” előfizetői naponta a kora reggeli órákban már olvashatják a romániai magyarság legjobban szerkesztett, legmegbízhatóbb és legérdekesebb napilapját, mely egyedül ad

ingyen képes mellékletet is ünnepl számához, most teljesen ingyen olyan sorsjegy birtokába jutnak, amellyel másfélmillió értékű, gyönyörű fekvősz, tehermentes emeletes villa sorsolásán vehetnek részt. E kedvezményben részesülnek:

1. Mindazok a régi előfizetők, akik előfizetésüket az év hátralévő felére legkésőbb e hó végéig megújítják.

2. Mindazok az újonnan jelentkező előfizetők, akik július hó 1-től egész évre egy összegben beküldik az előfizetési díjat, ugyancsak e hó végéig.

3. Azok a példányonként vásárló olvasók pedig, akik július hó 28-ig valamennyi megjelent „Ujság” példányról az első oldalon fönt balra elhelyezett dátumot kivágják és ezt összegyűjtve kiadói hivatalunkhoz egyszáz lejt kapcsán beküldik. Ezek tehát feleáron tarthatnak igényt egy 200 lejes villasorsjegyre.

A jelentkezés sorrendjében adjuk ki a 200 lejt értékű sorsjegyet előfizetőinknek és olvasóinknak, míg a rendelkezésre álló készlethől telik. Mindenkinek érdekében áll tehát, hogy még e hónapban előfizessen az „Ujság”-ra! Az „Ujság” kiadói hivatala.

**101
nyeremény**

játszik 200 lejes villasorsjegyünkkel. Vidékre is nyomom teljesítünk rendeléseket 200 lejt és az ajánlott portó előzetes beküldése ellenében. Húzás 1925 évi július hó 29-én. — Egyedül

**másfél
millió lejt**

értéket, képvisel maga a modern emeletes villa, ezenkívül 100 pénznyeremény. Őt szoba, fürdőszoba, konyha és számos melléklettel. Rekvirozálmentes, adómentes, beköltözhető. Főelárúító „Sirocco” Cluj. Őné is lehet

**a fő-
nyeremény**

UJSÁG

A Szinpártoló Egyesület előtt a színházi vita

A kolozsvári Magyar Színház ellen intézett támadások után most a Szinpártoló Egyesület ülése be kommunikált. Janovics Jenő az Ujságban megjelent nyilatkozatában már közölte, hogy készséggel hozzájárul a Szinpártoló Egyesület döntésének a kikéréséhez, mert a támadások értékének és rugóinak megvizsgálását maga szükségesnek tartja. Erre a kijelentésre küldi a Szinpártoló végrehajtóbizottsága a következő kommunikát:

A kolozsvári Szinpártoló Egyesület végrehajtóbizottsága 1925. június 25-én tartott ülésén tárgyalás alá vette azt a memorandumot, amelyet a kolozsvári újságírók egy része juttatott el az egyesülethez és amelyben azt kívánják, hogy a Szinpártoló Egyesület vizsgálja felül bizonyos szempontokból a kolozsvári Magyar Színház művészeti ügyvitelét. A Szinpártoló Egyesület végrehajtóbizottsága elhatározta, hogy a memorandum panaszait érdemlegesen meg fogja vizsgálni, annál is inkább, mert arra mindkét fél felkérte. A Szinpártoló Egyesület egyszersmind felkéri az érdekelteket, hogy az ügy érdemleges elintézéséig a hírlapi nyilatkozatoktól tartózkodjanak, minthogy az ügy tárgyilagossági elintézését ezekkel csak megnehezítenék.

A Szinpártoló Egyesületnek hírlapi vita befüggesztésére vonatkozó kívánságához magunk is hozzájárulunk. Ezzel azonban nem jelentjük ki azt, hogy ne lehetne és ne volna nagyon sok mondani valónk.

— **Elutasított a királyi pár.** Színájából jelentik: Tegnap délután Színájában minisztertanács volt. A minisztertanács az uralkodó tervezett külföldi útjával ült és formálisan átvette a királyi prerogatívákat. Minisztertanács után a kormány összes tagjai a pályaudvarra mentek, hol búcsút vettek a királyi pártól. A királyi pár a legszűkebb kíséretével utazott el.

— **Háromszék egyrészt Brassó megyéhez csatolták.** Bukarestből jelentik: A most megjelent rendelet szerint, mely a megyék új beosztását publikálja, Erdélyre vonatkozólag kevés változást tartalmaz. Eszerint Erdélyben csupán Nagyvárad és Háromszék megyében történnek némi változások, amennyiben úgy tervezik, hogy Háromszék egyrészt Brassóhoz csatolják. Besszarabiában Bakti-megyét Jassi megyébe olvasztják be. A Lepita értesülése szerint a regátban eszközölt nagyobb mérvű változtatások rejtett tendenciája az, hogy a parasztpártiak választási erejét ezáltal is csökkentik. A Bánságban Krassó-Szörény megyét ketté osztják. Egyik felének Lugos, másik felének Karánsebes lesz a székhelye.

— **A minisztérium bekérte az erdélyi tanítók személyi adatait.** Bukarestből jelentik: Az ország valamennyi tanfelügyelőségéhez tegnap érkezett meg a közoktatásügyi minisztérium revíziós bizottságának hivatalos leirata. A leiratban a minisztérium az összes erdélyi tanítók személyi adatainak sürgős felterjesztését kéri előléptetési és nyugdíj igényeik megállapíthatása végett.

— **Teleki Ferenc gróf meghalt.** Kolozsváron meghalt a széki Teleki grófi családnak egy ismert tagja, Teleki Ferenc gróf. Szerényéletű, komoly ember volt s bár a politikában is juttatott számára szerepet, magatartása nem lépte át a csendes passzivitás határait. Rokonságban állott Bánffy Dezső báró volt miniszterelnökkel. Az 1910-i választások idején a munkapárt a tekei kerület mandátumával tisztelte meg s országgyűlési képviselő volt a háború végéig, de a háború alatt katonai szolgálatot teljesített. Régebbi idő óta betegeskedett, fiatalos külsejét a basedov tünetei leplek meg. Nemrégiben súlyos betegen dőlt ágyba. Ötvenöt éves korában halt meg. Temetése 26-án, pénteken délelőtt 11 órakor lesz, katolikus szertartással.

— **Péntek esti istentisztelet.** A Ferdinánd Királyi uti zsinagógában a péntek esti istentisztelet 8 órakor kezdődik, melynek végén dr. Eisler Mátyás főrabbi német nyelvű beszédet fog mondani.

— **A pénzügyminiszter sürgözteti a belföldi tartozások kifizetését.** Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium átiratot intézett valamennyi minisztériumhoz azzal a felszólítással, hogy a belföldi szállítókkal szemben fennálló tartozásaikat utalják ki, mivel a szükséges hiteket már egy éve rendelkezésükre bocsátotta.

— **A mésszások áremelését, a pékek árleszállítást kérnek.** Kolozsvár város tanácsának árviszálati bizottsága tegnap délelőtt értekezletre hívta meg a mésszásoknak, pékeknek és vendéglősöknek, hogy a jövő hévi maximális árakra vonatkozólag javaslatot tegyenek. A tárgyalások rendjén a mésszások a a marhabúsnak kérték, a borjúbúsnak négy és a sertésbúsnak két lejjel való felemelését kérték az emelkedő élelmiszerárakra való tekintettel, a pékek a kenyér árának két lejjel való leszállítását kérték. A vendéglősök csak abban az esetben kérték áremelést, ha a hús árát felemelik. A tanács legközelebbi ülésén állapítja meg az árakat.

— **A Ujságíró Szervezet Fekete Mihály szinigazgató ellen.** Az Ujságíró Szervezet aradi csoportja a következő nyilatkozatot teszi közzé: — Az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Ujságírók aradi helyi csoportja felháborodással vett tudomást arról az inzultusról, amely egyik tagját hivatása teljesítése közben Fekete Mihály szinigazgató részéről érte. Az Ujságíró Szervezet a szinigazgató ezen eljárását, amely egyrészt jogtalan és izléstelen volt, — másrészt a kritika szabadságát terrorisztikus eszközökkel igyekszik megtámadni, — a legerélyesebben visszautasítja, igazságtalannak mondja és a nyilvánosság előtt megbélyegzi. Az aradi Ujságíró Szervezet kimondja, hogy Fekete Mihálytól — mindaddig, míg e támogatást megfelelő elégtételt nem szolgáltat, — minden támogatását megvonja. Egyben figyelmezteti Fekete Mihályt, hogy ha az önimádat hasonló kitörései bárhol sikerrel jártak is, Aradon nem maradnak megbüntetlenül. A konfliktus előzménye a következő: Hétfőn este búcsúzott el Misoga László táncoskomikus az aradi közönségtől. Az előadás megkezdése előtt Fekete Mihály szinigazgató 10 perces beszédében méltatta Misoga kvalitásait. Farkas Ferenc, az Erdélyi Hírlap munkatársa az előadásról írt kritikájában megjegyezte, hogy Fekete Mihály méltatása teljesen fölösleges volt, mert az aradi közönség ismeri Misoga képességeit. Fekete Mihály erre a színház legközelebbi előadásáról kiutasította az újságírókat, aki az inzultust azonnal bejelentette az aradi Ujságíró Szervezetnek. Az aradi újságírók annál éreztetve fogadták a szinigazgató eljárását, mert Farkas Ferenc régi, nagykénti társuk, kinek esztétikusi működését a közönség is végtelenül nagyrabecsüli.

— **Az incidens epilógusa.** Napokban írtuk meg, hogy Salvan Várgyűlést és Barbos Sándor, a II. kerületi kapitányúróz inodavezetője vízkerecsinapján összekülönböztek s ennek eredményeként a törvényszék Barbos feljelentésére 3000 lej pénzbírságra és az ügyvédi költségek megfizetésére ítélte Salvan mérnököt. Ezzel kapcsolatban Barbos inodavezető hírlapunk helyesbítése végett annak közlésére kért fel, hogy az incidens felidőzése semmi „izgága” szerepe nem volt, amit a törvényszék ítélte is igazol.

— **A hadirokkantak országos kongresszusát tartanak Kolozsváron.** A Hadirokkantak Országos Szövetsége — mint az Ujság már közölte — e hó 28-án tartja erdélyi kongresszusát Kolozsváron. A szövetség kerületi igazgatósága ebből az alkalmából az alkalmi elkeseredett hangú felhívást bocsátotta ki az erdélyi hadirokkantakhoz: „A Rokkantak Országos Szövetségének ezidei kerületi gyűlése Kolozsváron, június 28-án, a város háza közgyűlési termében lesz megtartva. Mivel azt szeretnénk, hogy ez a gyűlés minél szebb legyen s minél több hadirokkant bajtársunk vegyen azon részt, hogy sokan hallják meg a bukaresti központ elnökének, a mi egyesületünk vezetőjének és lelkiének egyszerű és őszinte szavát, különösen kéri az összes bajtársakat, hogy a kerületi gyűlésen minél számosabban jelenjenek meg. Azt óhajtjuk, hogy a különös alkalmunkkor, amikor rokkant bajtársaink az eddiginél nagyobb számmal gyűlnek össze, elmondhassák fájdalmaikat és megmutathassák az eltűnt és elszenvedett nyomorúságukat. Erkölcsei kötelessége tehát minden öntudatos rokkantnak, hogy bajtársi hívásunknak tegyen eleget és tegye gyűlésünket olyan impozánssá, amennyire csak lehet.”

— **A részeg bicskásnak még az elgázolás sem árt.** Tegnap éjjel Gruciu Miklós közműves holttestét belekötött a Pátria-ban Morar Várgyűlést rendőrtisztviselőbe, akit a szóváltás hevében mellbeszurtt. Morar a klinikára szállították. A részeg közműves duzzadt még az uccán, majd éppen akkor, midőn egy konfliktus jött a színház felől, elvágódott az utasítón. A hó a fekvő ember fejére lépett, majd a kocsi kerekei a nyakán s az ágyékán gurultak át. Összetört vették el a mentők, de ma már kijózanodva szállították át az ügyességre.

— **Öngyilkos lett egy vizsgán elbukott diákleány.** Bukarestből jelentik: Az orthodox leányfőgimnázium egyik tizenhét éves növendéke, Marinescu L. tegnap reggel sztrichninnel megmérgezte magát. A fiatal leány öngyilkosságának oka az, hogy elbukott a vizsgán. Azonnal meghalt.

— **A budapesti ügyvédi kamara tiltakozik „Az Ujság” betiltása ellen.** Budapestről jelentik: Az ügyvédi kamara választmányja Pap József dr. elnöke alatt ülést tartott. A napirend első pontján „Az Ujság” betiltásával kapcsolatos jogszélem szerepelt, amelyre vonatkozólag Melezer István dr., a kamara ügyésze tette meg az előadói javaslatot. A javaslat kiemeli, hogy a törvény alapján már a kivételes hatalmat is hatályon kívül kellett volna helyezni. A lapbetiltás téves és helytelen törvénytárgyalás alapján történt s az ügyvédi kamara nem ismerheti el a belügyminiszter lapbetiltási jogát. A kamara memorandummal fordul a belügyminiszterhez, hogy a törvénytárgyalás általánosan elfogadott szabályainak betartása iránt tegye meg a megfelelő lépéseket. A javaslatot nagy többséggel elfogadták.

— **A magyar sport énnepségei Budapestben.** Budapestről táviratozzák: A budapesti Ludovika Akadémia növendékeinek nagyszabású sport történelmi énnepsége nagy érdeklődés mellett zajlott le. Az énnepségeken mintegy tízezer főnyi közönség vett részt. Jelen volt Horthy kormányzó és József főherceg is. Az énnepély két részre oszlott. Az első részben a sport fejlődésének történetét mutatták be az ókortól egészen korunkig, a második részben a magyar hadsereg történelmi múltjából mutattak be képeket ötszáznál több akadémiai növendék részvételével. Többek között bemutatásra került Simonyi obester merész lovas-attakja és Széchenyi István lipcei csatai legendás bravúrja.

— **Megegyezés a Hitelbank tisztviselőinek fizetésrendezésében.** A kolozsvári Hitelbank tisztviselői és igazgatósága kölcsönös engedékenységgel megegyeztek. A megegyezést a tisztviselők javára több mint ötven százalékosnak lehet tekinteni, mivel a kért 40 százalékos fizetésemelésből husz százalékot az intézet megadott és elfogadta a tisztviselőknek azt a követelést is, hogy az évenként három ízben ajándékképpen adott dupla bérfizetést is havi részesítésként fizetés jellegével fogja folyósítani. Az örömdíjat megegyezés egyfelől az igazgatóság jóváhagyásával, másfelől az alkalmazottak bölcse önmegbecsülésével mutatja. Természetesen, hogy ezek után a munkatársak inspektorátus előtt 26-án délelőttre kitűzött egyeztetési tárgyalás elmarad.

— **Gyilkosság egy lejért.** Szatmári tudósítók jelentik: Tegnap reggel Constantinovici Sofran piaci pák, sátrában Petrovici Cristean szolgált ki a vevőket. Normak János fuvaros hat lejért kenyeret vásárolt a sátorban. A fizetésnél vita támadt közte és az elárúító között, aki azt állította, hogy még csak öt lejért fizetett ki. A szóváltás heves veszekedéssé, majd verekedéssé fajult, amelynek folyamán Petrovici úgy ütötte főbe Normakot, hogy az azonnal összeesett, azután pedig a hosszú kenyérvágó késsel összeszurkálta. A szerencsétlen fuvarost haldokolva szállították be a közorházba, életbemaradásához azonban nincs remény. A gyilkos elárúított letartóztaták.

— **Leégett a bukaresti vasuti anyagraktár.** Bukarestből jelentik: A fővárosi közuti vasutak anyakraktárában tegnap délelőtt tűz ütött ki. A raktárpületekből hatalmas lángok csaptak fel. A helyszínére Bukarest egész tűzoltósága kivonult s csak több óra megfeszített munkával sikerült a tüzet lokalizálni. A kár igen jelentékeny.

— **A nemzetközi vegyészkonferencia mellett tüntettek a bukaresti egyetemi hallgatók.** Bukarestből jelentik: A nemzetközi vegyészkonferencia tanácskozásának befejezése után a konferencia egy husz tagú üdvözlő küldöttséget küldött Színájába a királyhoz. A délután folyamán a fővárosi diákság szimpatizáns tüntetést rendezett a konferencia tiszteletére, amely este hét órakor nyert befejezést.

PÉNZKÖLCÖN GYORSAN ÉS A LEGKEDVEZŐBB FELTÉTELEKKEL.
Házak, birtokok vételére és eladására minden nagyságban és árban.
ÁRUÜZLETEK, KERESKEDELMI KÉPVISELETEK
LLOYD KERESKEDELMI ÉS BANKBIZOMÁNYI VÁLLALAT. VOLT SZÉCHENYI-TÉR 4. CSAKIS D. E. 9-10. ÉS D. U. 3-5.

Legolcsóbb és legszebb csokrokat, koszorúkat készít a 40 év óta fennálló
FARKAS virágüzlet
Cluj, Strada Regina Maria 3.
Állandóan friss cserepes és levágott virágok nagy választékban kaphatók.

SPORT

Nagyszabású lesz a vasárnapi és hétfői atlétikai Károly-kupa verseny

Vasárnap és hétfőn nagyszabású országos atlétikai versenyben lesz alkalma gyönyörködni Kolozsvár közönségének. Az atlétikai Károly kupa és a pentatlonra kiírt Leontia-vándordíj megmozgatta Erdély és a Bánát valamennyi sportegyesületét és a két klasszikus versenyre oly nagyszámú nevezést adtak le, amire példa eddig városunkban még nem volt. Gyönyörű küzdelmekre, óriási mezőnyökre van tehát kilátás, úgy, hogy a Károly kupában győztes egyesületnek ugyancsak elsőrangú teljesítményt kell nyújtania, hogy a győzelmet megszerezhesse.

Különbös jelentőséget kölcsönöz a versenyeknek, hogy Károly trónörökös kiáltásba helyezte a versenyen való megjelenését. Az eddig beérkezett nevezések a következők.

Marosvásárhelyi Sport Egylet, Brasovia (Brassó), Olimpia (Brassó), Coltea (Brassó), Stadion Român (Bukarest), Olimpia (Bukarest), Kinizsi (Temesvár), NTK (Nagyenyed), UCASP. E nevezésekhez járul még a KAC és Universitatea teljes gárdája, ug, hogy a versenyen résztvevő atléták száma közel százra tehető, amely szám már magában garanciája a verseny nem mindennapi sikerének. A verseny szombaton és vasárnap délután fél négy órakor kezdődnek.

A KAC SZEKELYUDVARHELYEN. A szekelyudvarhelyi Hargita vasárnap és a hétfői ünnepnapon a KAC csapatát látja vendégül. Mindkét napon e két csapat mérkőzik egymással a szekely város közönsége nagy várakozással tekint a piros-fehérek szerepére. A Hargita tekintélyes játékerőt képvisel s nem egy meglepetést szerzett már az oda-ránduló vendégcsapatoknak.

KATONAI ATLETIKAI VERSENY BRASSOBAN. Katonai atlétikai verseny volt vasárnap Brassóban, amelyen a vasárnapi Károly kupa indulói közül többen szerepeltek s a következő jobb eredményeket érték el: 100 m. Schuster 11.8 mp. 2. Scárneci. 400 m. Scárneci 55.1 mp. Diszkosz: Medeleau 34.56 m. 110 m. gát: Scárneci 18.3 mp. 200 m. gát: Scárneci 27 mp. (lejtő). Gerely: Medeleau 42.50 m. 5000 m. Manolea 17 p. 04 mp. 2. Márton. 200 m. Schuster 28.7 mp. (lejtő). 800 m. Márton 2 p. 15.8 mp. 400 m. gát: Scárneci 66.4 mp. Kalapácsvetés: Anghel 36.02. Távolugrás: Schuster 581 cm. 10.000 m. Manolea 37 p. 02 mp. Rudugrás: Radu 280 cm.

CHRISTESCU REKORDIDOT FUTOTT 10.000 METEREN BRASSOBAN. A brassói katonai verseny alkalmával Christescu kapitány a tízezer méteres síkfutás bajnoka és rekordere rekordkísérletet futott ugyanezen távon és 35 perc 47 mp. idejével a fennálló rekordnál lényegesen jobb eredményt ért el (36 p. 04 mp.). Eredménye azonban aligha lesz rekord, mert nem az FSSR által rendezett versenyen érte el.

A BUKARESI BAJNOKI TENNISVERSENYEK már megkezdődtek és sok fontos mérkőzést már le is játszottak, úgy hogy több verseny befejezéshez közeledik.

— **Kokainista színész az aradi törvényszék előtt.** Aradi tudósítónk jelenti: Az aradi törvényszéken érdekes tárgyalás folyt le. Pár évvel ezelőtt Sebestyén Ede aradi kereskedő Hajduska Marcell kereskedővel együttesen egy déligyümölcs lerakatot létesített. Hajduska Marcell az üzletalapítás első éveiben megházasodott, az aradi színház egyik tehetséges drámai művésznőjét, Gergely Gizit vette feleségül. Másfél évig éltek együtt, mely idő alatt a házaspár veszedelmes kokainista lett és a mérge annyira tönkretette a nagykereskedő idegeit, hogy szanatoriumba kellett szállítani. A kereskedő súlyos betegsége következtében a társas viszonyt megszüntették. A likvidálás alkalmával Aradra érkezett Gergely Gizi, hogy férjét az aláírásnál képviselje. Ez alkalommal Sebestyén Ede üzlettársa feleségével egy váltót íratott alá, amelyen Gergely Gizi ötvénezer lej fizetésére kötelezte magát az uralmában. A váltó lejárt s így Sebestyén pert indított Gergely Gizi ellen. A törvényszék most tárgyalta az ügyet. A vádlott azzal védekezett, hogy a váltót beszámíthatatlan állapotban írta alá, ugyanis idegei annyira meg vannak viselve, hogy vannak órák, amikor nem felel tetteiért. A törvényszék orvosszakértők véleménye alapján elutasította a keresleletet azzal, hogy a váltó aláírásakor a vádlott nem volt beszámítható. Sebestyén felebbezett.

— **A francia köztársasági elnök Romániában.** Bukarestből jelentik: Párisi híradás szerint, a francia köztársasági elnök a nyár folyamán meg fogja látogatni a kis antant fővárosait. Ez alkalommal Bukarestben fontos tanácskozások lesznek, melyek Közép-európa jövőjéről sorsára nagy horderővel fognak birkózni. Értésüléseink szerint a kormány indítványára a köztársasági elnök Kolozsvár városát is meg fogja látogatni, mint az ország második fővárosát. Kolozsváron nagyszabású ünnepségek lesznek s előreláthatólag óriási idegen forgalom lesz. A nagy tömegek elszállítása már is gondot okoz a hatóságoknak, tekintettel a lakás inségre. Csak annak nem okoz gondot a lakás kérdés, ki Tordai-uti emeletes villasorsjegyet vásárolt a Siroccónál Cluj, Str. Reg. Maria 14.

— **Consum kenyér: izletes, tiszta és egészséges.** (Fólerakat Str. Regina Maria 11.).

* **A Közhatalmú Takarékpénztár r. t.** értesíti az m. t. betéteseit, hogy a nála elhelyezett betétek kamat-lábát, f. évi július 1-től kezdődően 2 (kettő) százalékkal leszállítja.

KÜLFOLDI EREDMÉNYEK:

POZSONY: Makkabi—VAC 3:2 (2:1).
ZAGRAB: Concordia—UTE 2:1 (1:1).
BELGRAD: Belgradski—Ostmark (Bécs) 1:1.
SZABADKA: Gradjansky—Bácska 2:0 (0:0).
Rapid—Simmering 4:1 (1:0). WSC—Amateur 2:1 (0:1).
KOPENHAGA: Dánia—Norvégia 5:1 (1:0).
BÉCS: Bécs—Krems 9:0 (6:0). Vienna—Slovan 2:2 (1:1).
ZÜRICH: Uruguay—Joung Boys 5:1 (3:0).
ANTWERPEN: Hakoah—Royal Anvers 5:1 (2:1).
PARIS: Wacker (München)—Red Star 1:1.
MAGDEBURG: Magdeburg—Bréma 5:1.
FRANKFURT: Eintracht—FTC 2:2.

Rövid sport hírek. Baseltől jelentik: Az M mint már megírta az Ujság, labdarugó turnén Svájcban. Első mérkőzését a tegnapi 1:0 (0:0) eredménnyel nyerte meg Nordstern csapatával szemben. — Prágából jelentik: A Rapid váci 4:1 (2:0) eredményt, melyet veszteséget után ért el, a Magyar Labdarugó Szövetség ma tárgyalta és a vétkes játékukat a Szövetség tagjai sorából kizárta, illetve néhat évre felfüggesztette. A pályáról Zimmermann örökre, Pruhát és Lipait két évre, Meiszttert egy évre, Kopacsit hat hónapra és Csikulát három hónapra tiltották ki.

MINDENKI MINDENÜTT CSAKIS

ELŐPATAKI VIZEZ

KÖVETELJEN.

JOAN RAT

modernül berendezett üzletében állandóan raktáron tart igen jutányos árak mellett izléses briliáns árut, női karórákat, férfi órák a leghíresebb gyártmányokban, mindennemű ékszerárak saját műhelyében a legrövidebb időn belül elkészíttetnek.

PIAȚA UNIRII 18.

SZÁZEGY NYEREMÉNYNYRE JÁTSZIK,

HA VÁSÁROL EGY KÉTSZÁZ LEJES SIROCCO SORSJEGYET.

A FŐNYEREMÉNY MÁSFÉLMILLIÓ LEJ

értékű főuri villa, telekkel a Tordai-ut 25 szám alatt. Áll 5 szoba, 2 konyha, 2 fürdőszoba, 2 cselédszoba és más szükséges mellékhelyiségekből. Rekvirálásmentes, adómentes, tehermentes, beköltözhető!

PÉNZNYEREMÉNYEK:

I. nyeremény	10000 lej	II. nyeremény	5000 lej
III. IV. és V. nyeremény á	1000 "		3000 "
Öt nyeremény á	800 "		4000 "
Tíz nyeremény á	400 "		4000 "
Negyven nyeremény á	300 "		12000 "
Negyven nyeremény á	200 "		8000 "

tehát összesen 101 nyeremény, melyekre valamennyi sorsjegytulajdonos egyenlő joggal és eséllyel játszik.

Huzás visszavonhatatlanul 1925. július hó 29-én.

Teljes nyilvánosság, közjegyző és hatóság képviselőinek jelenlétében.

SORSJEGYEK KAPHATÓK:

KOLOZSVÁRON

A FŐTÉREN: Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár R. T., Albina Bank, Banca Centrala, Carpathia Bank, pénzügyintézeteknél, Universal bankbizományi Iztet (Városháza alatt), Lőrincz és Tóth, Akontz utóda, Katz és Mendel, Grünwald és Steiner, Neumann M., Schultz virágkereskedés, Horosz Ignácz, Willing Miklós, Róza Royal drogéria, Friedmann Jenő, Pálmay Sándor, Heller Lajos, Enke drogéria, üzletekben. **CALEA REG. FERDINAND (VOLT WESSELENYI MIKLÓS-UTCA)** Diamanstein és Moskovitz, Leiterdorfer drogéria, Sándor Testvérek, Imre Lajos, Sipos Jenő, Platsintár Testvérek, Szabó Jenő, Harrisnyakirály, Dénese Dezső, Hajdu és Feszt, Hoffmann cipőáruház üzletekben. **FERENC JÓZSEF-UT:** Astoria büfé, Székely Géza, Astoria fodrászat, Papp Samu fodrász, Providentia-könyvkereskedés, Bogár és Szántó cég pénztár, Fischbein és Társa, Magyarosy Gyula üzletekben. **STR. MEMORANDULUI (V. UNIO-UTCA):** Foltgári Bank és Takarékpénztár, Rt., Közgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt., Erdélyi- és Jelzőbank Takarékpénztár R. T. pénzügyintézeteknél. Márk Pi-

roska tőzsde, Károlyi cukrászda, Missir-áruház, Petricas & Co. férfiszalon. **CAL. MOTILOR (V. MONOSTORI-UT):** Bacsák Gerő és Bikfalvy Károly üzletekben. **STR. JORGA (VOLT JÓKAI-UT):** Potye Kristóf fodrász, New-York palota, Herczeg Sándor üzlet. **STR. UNIVERSITÁTI (EGYETEM-UTCA):** Balázs Antal fodrász. **STR. REG. MARIA (V. DEAK F-UTCA):** Erdélyi Gazdasági Bank, Nusbacher Samu. Körmendy Mihály, Kalmár Aruforgalmi fiókja, Zeus posztókereskedés. **CAL. VICTORIA (V. KOSSUTH LAJOS-UTCA):** Fodor Antal, Szilágyi Arthur, Szabó Pál fodrászoknál, Kövendi Károly, Bodzásy Mihály és Salak Dezső üzletekben.

VIDÉKEN

ABRUDBÁNYA: Comercia Takarékpénztár és Kereskedelmi Rt. **ALSÓRÁKOS:** Kelemen Géza vendéglős. **BESZTERCE:** Banca Centrala fiók és Bartha Maria könyvkereskedés. **BRASSÓ:** Brassói Népbank, Albina fiók és Elekcs hirlapiroda. **BRÁD:** Dávid és Haltrich. **BÁNYAHYD:** Népbank Rt., Vladesa Institut de Credit. **BETHLEN:** Minerva Bank. **BARÓT:** Egető Árpád. **BALÁZSFALVA:** Sinberger Salamon. **CSIK-**

SZEREDA: Grünwald Albert hirlapiroda. **DÉS:** Mezőgazdasági Bank fiók, Libraria V. Roman, Morár hirlapírus. **DEVA:** Hunyadvármegye kiadóhivatala, Lauffer könyvkereskedés. **DICSŐSZENTMARTON:** Erzsébet könyvnyomda. **ERMIHÁLYFALVA:** Egyesült Ermihályfalvi Takarékpénztár, Cultura könyvkereskedés. — **ERZSÉBETVÁROS:** Erzsébetvárosi Gazdasági és Iparbank R. T. **GYER GYÖZSENTMIKLÓS:** Gyergyói Bank és Takarékpénztár Rt. **KÉZDIVÁSÁRHÉLY:** Kovács Hirlapiroda. **KRASZNA:** Népbank Rt. **MAROSVÁSÁRHÉLY:** Boljai nyomda, Révész Ernő könyvkereskedés, Frencz tőzsde, Tükör papíráruház. — **MEDGYES Albinafiók. MAROSUJVAR:** Friedmann Samu. **NAGYSZEBEN:** Albina fiók. **NAGYBÁNYA:** Sárközy Márton, Kovács Gyula. **NAGYVÁRAD:** Industria Bank, Hegedűs hirlapiroda. **NAGYSÁRMÁS:** Balázs Béla kereskedő. **NAGYENYED:** Alsóféhérvármegyei Gazdasági Bank, Winkler János, Fentel Lázár üzlet, Székelyné könyvkereskedés, Romanul Rt. **SEGESVÁR:** Küküllői Takarékpénztár, Csikv Ferenc újságíró (pályavndvar). **SEPSISZENTGYÖRGY:** Benkő Mór. **SZEKELYKERESZTUR:** Székely-

kereszturi Bank Rt. Szemerjáy könyvkereskedés. **SZEKELYUDVARHELY:** Udvarhelymegyei Takarékpénztár, Könyvnyomda Rt., Székely Közélet kiadóhivatala. **SZÁSZ-REGEN:** Erályi Bank fiók, Willmann Imre kereskedő. **SZILÁGYCSEH:** Hary Zoltán. **SZILÁGYDOMOLYÓ:** Krasznamegyei Takarékpénztár Rt. **SZAMOSUJVAR:** Szamosujvári Hitelbank, Szamosujvári Kereskedelmi Bank Rt. **SZINÉVÁRALJA:** Markovits Testvérek. **TEMESVÁR:** Lőbl könyvkereskedés. **TORDA:** Fűsz József, Chioinag tőzsde. **VAJDAHUNYAD:** Vajdahunyadi Takarékpénztár Rt. **VULKÁN:** Vulkáni Takarékpénztár Rt. **ZILAH:** Serecs Samu, Globus könyvkereskedés, Hajnal Jakab cég. **ZSIBÓ:** Zsibói és Vidéke Takarékpénztár Rt., valamint a főbizományos

SIROCCO

vállalat irodájában

Cluj, Strada Regina Maria No. 14., honnan vidéki rendelések is 208-50 lei előzetes beiktatása után azonnal eszközöltnek.

KÖZGAZDASÁG.

Kolozsvárt még mindig vasuti raktárban vámolnak

Az imaprium átvétele óta a megvárakozott vámhá-
iatt Erdély kereskedelme áruinak legnagyobb ré-
a vámküldöddé vált Osztrák-Magyar monarchia
allamaiból kellett hogy beszerezze. Ennek követ-
ényeképpen egyszerre szoros viszonyba lépett a
vámhatóságokkal. A főbb kereskedelmi gócpontokon
állított vámhivataloknál oly nagy áruforgalom
kezelt, hogy a régi vámraktárak teljesen elégtel-
ek bizonyultak s e miatt a vámhivatalok kény-
ek voltak a vasuti raktárak egy részét bérbe-
i. Egyszerűen beköltöztek s a raktárdíjakat a
szedte be s a vasutnak semmit sem fizetett.

A vasut azonban sokkal komolyabban vette a
t. Egyik napról a másikra kijelentette, hogy a
kolozsvári vasuti raktárakban elhelyezett áruk ezen-
nem a vámtörvényben és díjszabásban előírt ille-
alá esnek, hanem ugyanolyan elbírálásban fog-
részesülnek, mint a többi rendes belföldi áruk, és
ktárdíjak ezentúl nem a vámhivatalnak, hanem
vasuti pénztárnak fizetendők. A baj ott volt, hogy
vasuti díjszabás alá eső áruk sokkal magasabb ille-
alá estek, mint a vámhivatali díjszabás alá eső
t. Különösen, amidőn a vasuti raktárdíjakat hor-
is módon felemelték.

Erdély legtöbb városában a vasut és a vám be-
a e visszasszámot, a vámrakot visszahelyezték a
törvényben előírt sokkal enyhébb illetékezés alá.
Kolozsváron maradt meg ez a teljesen érthetel-
és igazságtalan állapot. Az összes érdekelt él-
a kereskedelmi és iparkamara összefoglalt, hogy
helyzetet javítsanak. Sőt az Albina bank egy mo-
vámraktárt is építettek az állomással szemben,
a vámhivatalon kívül több mint ötszáz vagon
el lehetett volna helyezni. Minden fáradozás hiá-
alónak bizonyult. A pénzügyminisztérium illetve
vámigazgatóság a legridegebben elzárkózott a
tárgy rendezése elől.

Ez év január havában a szállítócégek a kereske-
mi és iparkamarával karöltve újra akcióba kez-
tek. A kérést egyidőben nyújtották be a vámhiva-
hoz és a kolozsvári üzletvezetőséghez. Az üzletve-
ség a legnagyobb jóakarattal kezelte a kérdést
s a részéről minden lehetőséget elkövetett a kérés tel-
jítése érdekében. Nem úgy a váminspektorátus. A
mindig megértő és mindenkiel szemben jóakarattal
működő Dacia kerületi vámfelügyelő helyébe idehe-
lyezett új kerületi vámfelügyelő a kérésre kedvezőt-
len javaslatot adott. Szerinte a mostani magas fekbé-
ek a rendes kereskedőket nem érinti mert azok áru-
kat rendes időben kiváltják a vámhivaltól, csak
a alkalmi kereskedőkre hátrányos, akiknek rende-
n nincs annyi pénzük, hogy az áru után járó vámot
elfizethessék.

A kereskedőnek akkor is meg kell fizetnie a ma-
s fekbért, ha saját hibáján kívül a vámhivatal ké-
delmeskedése, a kötelező vegyvizsgálat és egyéb
rmaságok elintézése miatt nem juthat az árujához.
Kereskedő ezekben az esetekben is kötelesek a ma-
s vasuti díjszabás alá eső fekbéreket fizetni. Ez az
mi felháborító igazságtalanság. A váminspektor ur
l ismeri a mostani tarthatatlan állapotokat. Csodál-
ozunk hogy nem vette figyelembe.

Déva vámhivatali kap. Amióta Déva városa ke-
reskedelmi és iparkamarát kapott egész gazdasági
lete átforgalmazott. Bár fekvése nem predesztinálja
ontosabb gazdasági központnak a város és környékén
evő, különösen a román kereskedők mindent elkö-
vetnek, hogy Dévát nagyforgalmu várossá tegyék e
lőből szívesen keztenyújtanak a kormányzópártnak
s, és nem kis részük van abban, hogy a liberálisok
legutóbb ott tartották kongresszusukat. Ezuttal a vá-
os egy vámhivatali tényezőzött ki magának, melyet
nár a közel jövőben fel fognak ott állítani.

A központi pénzügyi bizottság elvi döntései. Két
fontos kérdésben döntött a központi pénzügyi bizott-
ság Bukarestben tegnap megtartott ülésén. Az adóki-
vető bizottságok legtöbb helyen az adóztatás alá ke-

rülő tiszta nyereséghez mindig hozzáadták az egyes
vállalatok reprezentációs költségeit is, amelyeket
a vállalatok rendszeresen levonásba hoztak. A bizottság
elileg kimondotta, hogy a vállalatok jogosan vonják
le a tisztanyereségből a reprezentációs költsége-
ket s ezeket a jövőben többé megadóztatni nem sza-
bad. Az adókivető bizottságok rendszeresen külön adóval
rótták meg a méhkaptár tulajdonosokat is, tekintet
nélkül arra, hogy az adózó hány méhkaptárral ren-
delkezik. A bizottság kimondotta, hogy csak azok
a méhkaptár tulajdonosok adóztathatók meg külön
adóval, akik legalább száz méhkaptárral rendelke-
nek.

Összel kerül parlament elé az új szövetségi
törvényjavaslat. A kereskedelmi kormány most dol-
gozik az új szövetségi törvénytervezeten, melyet az
ősi ülésszak folyamán terjesztenek a parlament elé.
A bukaresti szövetségi központ, amely döntő mérv-
ben folyik be a tervezet munkálataiba, komoly igé-
tet tett arra nézve, hogy a tervezet előkészítése alkalmával a magyar jellegű szövetségeket tavasza-
tait is figyelembe fogják venni.

Palotát építenek a kolozsvári nemzeti mu-
zeumnak. A kolozsvári kereskedők küldöttsége szer-
dán jelent meg Utalea polgármester előtt a Széchenyi-
téri piac áthelyezése ügyében. A polgármester ki-
jelentette a küldöttségnek, hogy a városi tanács még
nem döntött a piac áthelyezéséről. Ez a kérdés más-
különbben is csak a jövő év folyamán kerülhet komo-
lyan szóba. A jövő tavasszal kezdik meg ugyanis a
Tornavivoda udvarán emelendő díszes palota épí-
tését, amelybe a kolozsvári nemzeti muzeum nyer
majd elhelyezést. Megígérte a polgármester, hogy a
piac elhelyezése alkalmával a kereskedők véleményét is ki fogja kérni.

— Az Újság temesvári szerkesztősége és kiad-
hivatala: Str. Avram Iancu (v. Takarékpénztár-utca)
4. Előfizetéseket, hirdetéseket felvesz, reklamációkat
elintéz.

TÖZSDE

Zürichben a lej: 2'40, Párisban: 9'90.

Kolozsvári piac teljesen üzletelen. Lany-
huló tendencia mellett tegnap délután 6 óráig
a következő jegyzések történtek:

Zürich 42'50—42'60, London 1062—1065,
Newyork 217—218, Páris 10'20—10'25, Mi-
láno 8'10—8'14, Prága 647—649, Budapest
3'20—3'25, Bécs 30'65—30'75.

Bukaresti zárlat június 25-én: Deviza: Páris
1032, London 1062, Newyork 21725, Italia 815,
Svájo 4235, Bécs 3075, Prága 647. Valuta: Na-
poleon 815, márka 5150, léva 1'46, török font
113, angol font 1050, francia frank 10'60, sv.
frank 41'50, olasz líra 830, drachma 365, dinár
365, dollár 216, lengyel marka 40—, osztr. kor.
31—, magyar kor. 31—, cseh korona 6.40.

Zürichi zárlat június 25-én: Berlin 12250, Am-
sterdam 20655, Newyork 515—, London 250350,
Páris 2375, Miláno 19—, Prága 1525—,
Budapest 7250, Belgrád 890—, Bukarest 240—,
Varsó 99 1/2, Bécs 72'55.

MOST van alkalma
minden
hölgynek a nyári szükség-
letét olcsón beszerezni

LŐBINCZ & TÓTH
cégnél a Főtéren hatóságilag engedélyezett
VÉGELADÁS VAN

IRODALOM-ÉSMŰVÉSZET

A Madarász. Régtől idők, elmúlt, el-
vesztett aranyosan naiv, könnyű derűje csap-
gott újra tegnap este a kolozsvári operett-
színpadon. Öreg urak verték vörösre régen
elszokott tapsos tenyereiket a multakat vissza-
varázsoló kedves jelenetek között s három órán
keresztül azt is hihettük volna, hogy nem tör-
tént semmi az utolsó ötven év alatt az operett-
színpadon. Ezek között a sajátosan romantikus
keretek között bucsuzott Kolbay Illdikó a kolozs-
vári közönségtől. Szép volt és ezüst tiszta
hangján keltette újra életre a régi melódiákat.
Mint mindig, kedves volt Neményi. Réthely
tiroli legényének is méltányos sikere volt: szép
dalát nyíltszíni taps honorálta a második fel-
vonásban. A többi szereplők is jók voltak. A
kórus s a zenekar Stephanidesz karmester biztos
kezeben kifogástalan volt.

A kolozsvári drámai együttes nagy-
váradi műsora. Tegnap utazott el a kolozs-
vári Magyar Színház kitűnő drámai együttese
Nagyváradra, hogy egyheti vendégszereplését
megkezdje. Csütörtökön este a Delibáb ment,
szombaton délutánra a Főpénztáros ur, este
Paul Gerald Ezüstlakodalma, éjjeli előadásra
pedig a Tavasz ébredése van kitűzve műsorra.
Vasárnap délután a Csirkefogó megy, este
Kaiser Asszonyáldozata. Hétfőn és kedden a
Haláltáncot és a Szeretni című ugyancsak Ge-
raldy darabot mutatják be. A kolozsvári
együttes Váradon a színiszegzést is befejezi: a
tagok onnan mennek szét élvezni a jól meg-
érdemelt nagyvakációt.

Uj magyar művésztelepet épít Makó.
Szegedi tudósítónk jelenti: A szolnoki, miskolci,
kecskeméti és pécsi művésztelepek száma a
közeljövőben eggyel szaporodni fog. Szegeden
indult meg a művészbáratok új telepítésési
mozgalma, mely végül is Makón fog megvaló-
sulni. A lelkes makói műpártolók akciójára a
város készséggel helyezte kilátásba anyagi tá-
mogatását. Hír szerint az új művésztelep veze-
tője az immár világhír felé haladó, tehetséges
székely festőművész, Rudnay Gyula lesz.

A kolozsvári Magyar Színház heti műsora:

Péntek: Halló Amerika! (Másodszor. A nagyváradi
színházszület operettgyűjtésének vendégjátéka.
Felemelt helyárakkal. Sorozatszám 264.)

Szombat d. u. 3 és fél órákor: Halló Amerika! (3-szor.
Rendes helyárakkal. A nagyváradi színházszület
operettgyűjtésének vendégjátéka. Sorozatszám
265.)

Szombat este 8 és fél órákor: Halló Amerika! (Ne-
gyedszer. Felemelt helyárakkal. A nagyváradi
színházszület operettgyűjtésének vendégjátéka.
Sorozatszám 266.)

A színházi iroda hírei

Halló Amerika! Itt vannak a váradiak. Megjöt-
tek a görögök és este már bemutatatták a nagy erdélyi
revüt, a Halló Amerikát. A nagyváradi tíz zsufolt
házat teljesen igazolta a mai előadás, mely tényleg
szemkaphatóan fényes, nagyvárosi és művés minden
ízében. A minden pillanatban változó kép, a
szemfényvesztő ügyesség, mellyel az egyes képek,
tánc- meg zemeszámok be vannak állítva, díszere vál-
mának bármely világváros színpadának és a Halló
Amerika ugyancsak a mai közönség ízléséhez szól.
Tünelmetlenek vagyunk és siettetjük még a gyönyö-
rűségeket. A revü ezt a fantasztikus rohamást és tul-
számnyalja. Nincs egy pillanat megállás és nincs egy
pillanat pihenés. A gyors átváltások minden kép-
zelhetet felülmúlnak és egyik tonlett meglepőbb a má-
siknál. Az előjelekből az látszik, hogy a váradiak
megnyerik maguknak a kolozsvári közönség szim-
pátiáját is és minden este színtelleg megtelik a mező-
tér a Halló Amerikával. Szombaton és vasárnap dél-
után rendes helyárakkal tartják meg a Halló Ame-
rika előadásait, a többi estékre keddi estig bezárol-
lag felemelt helyárakkal árusítja a jegyeket, elővétel-
díj nélkül a pénztár.

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

VÉGELADÁS
A
LŐRINCZ & TÓTH
CÉGNÉL.

LŐBINCZ & TÓTH
CÉG TELJESEN FELOSZLIK
A BERENDEZÉS ELADÓ

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések árai: Minden szó 3 lej. Vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állás-keresők részére 20 szóig 30 lej. Előfizetőknek minden szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej, jelígis levelet harminc napig őrizünk meg.

AZ „UJSÁG“-RA

előfizetni, hirdetések és apróhirdetések feladni a következő helyeken lehet:

CLUJ-KOLOZSVÁR: Kiadóhivatal Deák Ferenc-utca 35.
Friedmann könyvkereskedő, Főtér.
NAGYVÁRAD: „Ardeal” ügynökség, Uri-utca.
SZATMÁR: Szamos hírlapiroda: Dácia-szálló udvarán.
MAROSVÁSÁRHELY: Csörgő Tamás és Társa, Főutca 35.
ARAD: Lőbl hírlapiroda.
TEMESVÁR: Pál György szerkesztőségi kiadó-vezető.
A. B. C. hírlapiroda.
BRASSÓ: Elekcs hírlapiroda, Kapu-utca 32. sz.

ALKALMAZÁS

Szőlőszetthez értő családost ember keresek. Románnyelv tudása szükséges. Jelentkezni lehet reggel 9-től, este 9-ig a Biasini-szálloda portásánál. 793

Bejáróné felvétetik, David Ferenc-utca 9. Steinhartnénál. 791

LAKÁS

Gyár, műhely, vagy nagy raktárhelyiség sürgősen kiadó Str. Turnarilor (v. Zăpolya-utca) 6. szám.

Kiadó butorozott szoba Kajántói-utca 5.

Egy jobb családból való urileány lakást és teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban. 089

Fiatalember butorozott szobához lakótársat keres. Cim: Poszler I. & Comp. cégnél. 792

Nagy, világos, száraz, műhelynek is alkalmas raktárhelyiséget keresünk, esetleg több helyiséget. Ajánlatokat „Lloyd Express” Str. Memorandului 24., továbbít.

ADÁS-VÉTEL

Vesszek ócska férfiruhát jókarban. Jakab Adolf, Minorita-utca 4. sz. Udvarban balra, második ajtó. 789

Házirend ismét kapható 20 leiert, Polonai Albert nyomdájában. Minorita-utca 2.

VEGYES

Mindennemű női és gyermekruha varrást elvállalok a legjutányosabb árban. Csorba-utca 13.

ZONGORA

új, használt, hangolás, javítás, szállítás

TRISKÁNÁL

STR. SAGUNA 14 SZ.
TELEFONSZÁM 419

Hirsch Aladár

célpésszemesztér
értesíti üzletfeleit, hogy műhelyét áthelyezte a Strada DACIA (RADÁK-UTCA) 5. SZÁM ALÁ, saját házába. Minden megrendelést a legdivatosabban és bolti árnál 10%-kal olcsóbban készíti.

SZÁZ

szónak is egy a vége, de a Tordai-úti villasorsolásnak az egy főnyereményen kívül van még pénzgyerménye

SZÁZ

MINDENMŰ BUTORT

GYÁRI ÁRON
vásárolhat a Műasztalosárugyár részvénytársaságnál

Tekintse meg a mintatermeit
Strada Gh. Baritiu
28. szám alatt.

ÜVEG-ÉS-
PORCELLANARUT,
utazóböröndök és női bőrtáskát legolcsóbban
PARISIEN ÁRUHÁZBAN VÁSÁROL
Cluj-Kolozsvár Călea Regele Ferdinand 12.

NE MULASSZA EL AZ ANDRÁSI & FEKETE
Műszaki és
Electrotechnikai Vállalat Cal.
Reg. Ferdinand (volt Wesselényi Miklós-utca)
20. szám alatti szennzációt keltő kirkatait
MEGTEKINTENI!

Pár napig este 7—9-ig a kirkatban levő gépek üzembn vannak.

Utcai elárusításra

megbízható elárusítókat bármily számban
felvesz az

UJSÁG

kiadóhivatala, Jelentkezések d. e. 8—9-ig.

FÜRDŐRUHÁK, SAPKÁK, CIPŐK
LEGNAGYOBB VÁLASZTÉKBAN

DÉNES

KÖTÖTT ÁRUHÁZÁBAN
SZEREZHETŐK BE.

CĂLEA REGELE FERDINAND NO. 2.
TELEFON 591.

Olcsó beszerzési forrás!!

Az összes raktáron levő női divatárucikkek
jutányos árban lesznek
árusítva.

Kedvezményes
részletfizetések
mellett is.

FRIEDMANN GASPÁR
URANIA PALOTA (MOZI MELLETT)

NEPTUN

VILLANY-
VIZVEZETÉK-
ÉS CSATORNÁZÁSI
VÁLLALAT, LAKATOS
ÉS BADOOSMŰHELY
OLASZ A. ISTVÁN
SZÉCHENYI-TÉR 7.

Nők figyelmébe! Nők figyelmébe!

SÁNDOR ÁGOSTON UTÓDÁNÁL KAPHATÓ

FÉRFI FEHÉRNEMŰ
BŐRKESZTYŰ MÉRET UTÁN BŐRKESZTYŰ

Legolcsóbb és legszebb csokrokat, koszorukat készít a 40 év óta fennálló

FARKAS virágüzlet
Cluj, Strada Regina Maria 3.

Állandóan friss cserepes és levágott virágok nagy választékban kaphatók.

Parfümeria VENUS Kiss Árpád

illatszertára, illatszerek és kozmetikai
cikk legelőnyösebb beszerzési forrása

Cluj, Str. N. Jorga 5 (volt Jókai-utca)

Kül- és belföldi szappanokból
50% engedmény.

E L A D Ó

A BELVÁROSBAN EMELETES HÁZ,
A BENNE LEVŐ IPARVÁLLALATTAL

Vétel esetén csaknem üresen lesz a ház átadva.

Eladó

a ház és iparvállalat
külön-külön is.

A házban levő nagy üzlethelyiség irodának is alkalmas.

CIM A KIADÓHIVATALBAN

Szedte a „Viasa” nyomda és nyomtatott a „Concordia” körforgógépén, Cluj-Kolozsvár. Felelős kiadó: Jurieskay Barna igazgató.